

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії

зі спеціальності **073** **Менеджмент**

(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, кафедра економіки, організації та планування діяльності підприємств

(повне найменування вищого навчального закладу, кафедри)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Ястремська Олена Миколаївна

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою
“25” квітня 2016 року, протокол №9

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Управління інноваційним розвитком” складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності **073 “ Менеджмент”**.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є рішення щодо управління інноваційним розвитком.

Міждисциплінарні зв'язки: разом з вивченням навчальної дисципліни «Філософія науки», до вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Управління інноваціями з урахуванням циклічності економічного розвитку.
2. Форми та інфраструктура інноваційного розвитку.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Управління інноваційним розвитком” є формування знань та вмінь щодо забезпечення управління інноваційним розвитком економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Управління інноваційним розвитком” є вивчення механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем, забезпеченням результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств, ефективністю інвестування в інновації.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі освітньо-наукового ступеня "доктор філософії" набувають таких компетентностей

Знати та використовувати світовий досвід управління інноваційним розвитком

Використовувати інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування

Використовувати формування ринку наукових розробок та інноваційних ідей

Використовувати основні технології охорони прав та економіки інтелектуальної власності, зокрема стандарти й об'єкти права інтелектуальної власності в Україні

Обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку з урахуванням потреб та особливостей національної економіки

Збирати і систематизувати маркетингову інформацію для відбору цільових ринків, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційного товару або послуги

Оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування

Розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб'єктів господарювання

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Управління інноваціями з урахуванням циклічності економічного розвитку.

Тема 1. Інноваційний розвиток підприємства

Визначення найбільш змістовних визначень інноваційного розвитку; визначення

змісту "інновацій" та "інноваційної діяльності"; перетворення досягнень науково-технічного прогресу в реальні нові технології, товари, послуги, методи організації та управління виробничими процесами підприємств; розгляд інноваційного процесу як сукупності здійснюваних у просторі і часі якісно нових прогресивних змін, які носять назву процесів впровадження нової техніки. Поняття "розвиток", розгляд видів розвитку: екстенсивного та інтенсивного; екзогенного (розвиток, що визначається лише ззовні, навколишнім світом) та ендогенного (розвиток, джерело якого знаходиться усередині об'єкта, що розвивається); еволюційного і революційного; прогресивного і регресивного.

Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку

Концепція та ключові характеристики нової парадигми управління інноваційним розвитком підприємства. Розгляд класифікацій інновацій за різними ознаками, різними вченими: зокрема за розповсюдженням – одиничні та дифузні; за місцем у виробничому процесі – сировинні, забезпечуючі та продуктові; за спадкоємністю – заміщуючі, скасовуючі, новітні, відкриваючі та ретровведення; за охопленням очікуваної частки ринку – локальні, системні, стратегічні; за інноваційним потенціалом та ступенем новизни радикальні, комбінаторні та вдосконалюючі.

Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування
Інноваційний розвиток підприємства як складна економічна категорія. Методичні підходи до оцінки інноваційного розвитку промислового підприємства.

Тема 4. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства
Формування стратегій інноваційного розвитку підприємства. Пошук та розширення нових можливостей підприємства. Аналіз зовнішньої та внутрішньої позиції підприємства. Методи пошуку та аналізу інноваційних можливостей. Прогнозування розвитку бізнес-моделей і технологій.

Змістовий модуль 2. Форми та інфраструктура інноваційного розвитку.

Тема 5. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку

Множинність організаційних форм і функцій фахівців в інноваційній діяльності. Розгляд основних організаційних форм, які забезпечують розвиток інноваційної діяльності: технопарку – спеціальної організації, у якій об'єднані науково-дослідні інститути, об'єкти індустрії, ділові центри, виставкові майданчики, навчальні заклади, а також обслуговуючі об'єкти: кошти транспорту, під'їзні колії, житлове селище, охорона, технополісу – як центру впровадження досягнень науки й техніки, посередника між фундаментальними результатами досліджень і виробничими структурами та інтересами регіонів; регіональних науково-промислових комплексів, науково-технічних центрів; бізнес-інкубаторів; спеціалізованих підрозділів підприємства – творчих бригад, проектних груп; венчурних підприємств; консультативних й аналітичних фірм; стратегічних альянсів; тимчасових науково-технічних колективів. Форми малого інноваційного підприємництва. Відмінність фірм-інкубаторів першого, другого та третього типу. Слід розглянути переваги венчурних фірм, так як концентрація фінансових і матеріально-технічних ресурсів за обраним напрямом дослідження; вузька спеціалізація наукових пошуків або розробка невеликого кола технічних ідей; високий рівень мотивації праці кваліфікованих

спеціалістів; гнучкість і мобільність з урахуванням ринкової кон'юнктури; можливість швидкої переорієнтації на інші напрями; відсутність бюрократизму в управлінні, мобільність організаційної структури; швидка комерційна реалізація ідеї, технології. Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах. Основні форм міжфірмового співробітництва: угоди про співробітництво за окремими аспектами діяльності; створення спільних підприємств; угоди про поглинання новаторських дрібних фірм великими компаніями з метою придбання нових технологій; установа підрядних відносин (на основі довгострокових договорів) між постачальниками матеріалів і комплектуючих виробів і їхніх споживачів.

Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій.

Інфраструктура ринку інновацій як складна економічна категорія. Методичні підходи до характеристики інфраструктури ринку інновацій. систему інформаційного забезпечення, яка дає доступ до баз і банків даних для всіх зацікавлених, незалежно від форм власності; експертиза інноваційних програм, проєктів, пропозицій, заявок; фінансово-економічне забезпечення інноваційної діяльності, використовуючи різні джерела надходження коштів; сертифікація наукової продукції, відповідні послуги у сфері метрології, стандартизації, контроль якості; просування нововведень на регіональні, міжрегіональні, іноземні ринки, включаючи виставкову, рекламну, маркетингову діяльність, патентно-ліцензійну роботу, захист інтелектуальної власності; підготовку кадрів для інноваційної діяльності в умовах ринкової економіки.

3. Рекомендована література

Лепейко, Т. І. Управління інноваційними процесами на промислових підприємствах: методологія та практика [Текст] : монографія. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 219 с

Гриньов, А. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління [Текст] : монографія. – Х. : ІНЖЕК, 2003. – 304 с.

Ілляшенко, С. М. Управління інноваційним розвитком [Текст] : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми : Університетська книга; Княгиня Ольга, 2005. – 324 с.

Коюда, В. О. Інноваційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності [Текст] = Innovation activities of enterprise and assessment of their effectiveness : монографія: присвяч. 80-річчю заснування ХНЕУ / Харківський національний економічний університет. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 223 с.

Управління інноваційною діяльністю [Текст] : монографія: Присвяч. 80-річчю заснування Харківського національного економічного університету / [під заг. ред. О.М. Ястремської, Г.В. Верещагіної]; Харківський національний економічний університет. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 402 с.

Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства [Текст] : навч. посіб.; присвячується 80-річчю заснування ХНЕУ / Харківський національний економічний університет. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 388 с.

Верещагіна, Г. В. Інноваційний менеджмент [Текст] : конспект лекцій / Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 226 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - Залік

**5. Засоби діагностики успішності навчання комплексна контрольна робота,
поточний контроль успішності**